

BREDASCHE

STAAT-, LETTERKUNDIG-
NIEUWS.

Zondag en Maandag

COURANT.

EN WETENSCHAPPELIJK
BLAD.

28 en 29 April

FRANKRIJK.

PARIS, den 28sten April.

Het gisteren verspreid gerucht, dat de marschalek *Soult* de volmagt voor de zamenstelling van een ministerie den koning terug had gegeven heeft zich niet bevestigd. Naar men wil, zou er nu kwestie zijn om eene combinatie te vormen uit het rechter centrum, met den heer *Guizot* aan het hoofd, steunende zoo wel op het linker centrum als op de 221, en waarin dus zoo wel de heer *Passy* als de heer *Cunin-Gridaine* zouden opgenomen worden, met uitsluiting van den heer *Thiers*, die men niet in het ministerie zou opnemen, en *Odillon-Barrot*, die men van het presidentschap zou verwijderen; waartoe men weder den heer *Dupin* zou zoeken te brengen. Velen vermoeden intusschen, dat deze ontworpen combinatie even vruchteloos als de vorige zal zijn; een der hoofdredenen die haar zouden beletten tot stand te komen, was dat de heer *Passy* voorzeker in geene combinatie zal bewilligen, tot welke niet mede de heer *Thiers* behoort.

De ontwerpen dezer jongste combinatie zou de heer de *Broglie* zijn. Deze heeft zich nog gisteren naar den marschalek *Soult* begeven, en daarna eene conferentie met den heer *Guizot* gehad. De bladen kondigen heden morgen ook aan, dat de heer *Guizot* gisteren op de Tuilleries is ontvangen geworden.

In het *Journal des Débats* wordt heden morgen eene soort van manifest van den heer *Persil* gevonden, over den tegenwoordigen toestand en over de wijze waarop, naar zijn gevoelen, aan de ministeriele crisis een einde moet worden gemaakt. Hij beweert dat het linker centrum geen partij is, maar slechts in eene bijzondere gesteldheid verkeert, die ophouden moet zoodra de zaken van anderen of hunnen gewonen loop hernemen. Zoo men den slechts een ministerie uit het rechter centrum koos, welke de 221 en de 231 tusschen haak, dan zou het blijven, of de 221 van het linker centrum, die niet ontwaart worden, of zich met het ministerie vereenigen, welke dezelve op zijn vaandel had geschreven. Het betoog van den heer *Persil* schijnt in 't algemeen overeen te komen met het ontwerp waarvan men heden morgen spreekt, om eene doctrinaire combinatie te vormen, die zich aansluit aan de 221 en aan een deel van het linker centrum.

De *Moniteur* vermeldt dat de minister van binnenlandsche zaken *Gasparin*, last gegeven heeft, om het verslag der zittingen van de kamer van gedeputeerden, van 22 en 23 dezer, zooals het in den *Moniteur* voorkomt, afzonderlijk uit te geven en 10,000 exemplaren daarvan te doen drukken.

Men merkt in de jongste vier of vijf dagen drukke bijeenkomsten op bij den russischen gezant graaf *Pahlen*, waaraan de meeste leden van het korps diplomatiek deel nemen. Verscheidene gezanten hebben nog heden koeriers naar hunne hoven gezonden, waarschijnlijk om te melden tot hoever de ministeriele onderhandelingen gevorderd zijn.

De prins van *Oranje* heeft zich naar Valenciennes begeven om een bezoek te brengen aan de 120,000 soldaten. Men wil dat hij van daar zich naar Brussel begeven zal.

De bekende *Cabet*, in der tijd wegens misbruik der drukpers eerst tot gevangenis en daarna tot vijf jaren verbanning veroordeeld, is den 23sten dezer te Parijs teruggekomen.

Het *Mémorial Bordelais* van den 23sten vermeldt, dat de generaal *Elio* wederom een kommandement bij de karlistische troepen had aanvaard en de troepen in een geest van staatkundige verzoening tusschen de beide partijen had toegesproken; gevoelens die ook door *Maroto* werden gedeeld. Volgens dit blad meende men voorts, dat *Maroto* in verstandhouding was met *Espartero* om elkander over de wederzijdsche vorderingen hunner partijen te verstaan; de aartsbischop van Cuba zou in briefwisseling zijn met den heer *Martinez de la Rosa*, dien hij het meest geschikt achtte om in deze omstandigheden tot bemiddelaar te strekken; evenwel geloofde men dat de

eerste openbare stappen van de zijde ener vreemde mogendheid moesten gedaan worden. De dagbladen van Madrid hadden reeds de nota van de voorwaarden, door de karlisten gesteld medegedeeld; doch de echtheid daarvan was twijfelachtig. Het *Mémorial* had alleen van de volgende punten gehoord: 1 het huwelijk van den zoon van don *Carlos* met *Isabella II*; 2 ontbinding van de legers, met uitzondering van de vrijwilligers; 3 algemeene amnestie voor staatkundige zaken; 4 de cortes per estamentos (overeenkomenda met het statuut van den heer *Martinez de la Rosa*); 5 behoud der voorregten voor de gewesten die in het bezit daarvan waren; 6 eene koninklijk-Zwitsersch-waalsche garde, als voorhoofd.

Men heeft hier door middel van het dagblad van Smyrna, tijdingen uit Konstantinopel tot den 7den April ontvangen. Daarin wordt vermeld, dat er een gouvernements stoomboot werd gereed gehouden, zoo men zeide om een aanzienlijk personeel naar Marseille over te brengen, belast zijnde met eene buitengewone zending naar Parijs en Londen. Velen dachten aan *Reschid* pacha.

In weerwil der staatkundige onzekerheid bleef de koers zich heden staande houden. Er werden geruchten verspreid van eene prorogatie der kamers; zulks geloofde echter niemand. Ten aanzien der ministeriele crisis wilde men het beurt welen, dat men eene verzoening tusschen de heeren *Thiers* en *Guizot* zou zoeken tot stand te brengen om een ministerie uit de beide centra te kunnen vereenigen. De notering was heden (28 April) 5 pCt. 115 1/2; 3 pCt. 81,50; Nap. r. 101,90; Sp. Ardoin 20 3/4; Rom. L. 102 1/2.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 28sten April.

Uit 's Hage wordt nader gemeld dat de huwelijksvereeniging van Z. K. H. den Erfprins met de prinses *Sophia* van Württemberg in het laatst der Maand Juni of in het begin van Julij te Stuttgart zal voltrokken worden. Het doortochtige paat zou tusschen den 20 en 25sten Julij te 's Hage aankomen.

Eergisteren hebben Z. K. H. de prinses van *Oranje*, prinses van *Oranje*, K. H. de russische Grootvorst-troonopvolger, alsmede de verdere Prinsen het te 's Hage gevestigd Magazijn van oudheden en zeldzaamheden, toebehoorende aan den heer *C. J. Enthoven* met een bezoek vereerd. Ook heeft de Grootvorst het *Willems-hospitaal* te 's Hage bezocht, hetwelk, zooals bekend is, door H. K. K. H. de Prinses van *Oranje* is gesticht en onder de bescherming dier vorstin staat.

Men verneemt dat door H. K. K. H. de Prinses van *Oranje* aan het muzijkorps der Amsterdamsche Schutterij eene som van vijf honderd guldens is vereerd, voor welke som doof genoemd korps een blijvend aandenken zal worden geslocht.

Door Z. Exc. den minister van financien is den 18den dezer een besluit genomen, waarbij de uitvoering wordt geregeld van het op den 31sten Januarij jl. tusschen Nederland en de Staten van het Duitsehe tolverbond gesloten handeltraktaat.

In de zaak van den Amsterdamsch-Arnhemsechen ijzeren spoorweg, bij de arrondissements-regbank te Utrecht aangehangig, is woensdag 11. namens eenige opposanten onder *Katzen* en *Daanbruggen*, door den procureur *van der Meer*, conclusie van eisch voorgedragen, en levent aan den procureur van *Leeuwen*, voor den heer staatsraad gouverneur der provincie, een termijn van acht dagen voor de conclusie van antwoord toegestaan, zoodat de behandeling en beslissing dier zaak spoedig wordt te gemaet gemaet.

Te Muiden is den 23sten dezer met het beste gevolg van stroom gelooopen het Nederlandsch kofschip *Anna Maria*, gebouwd door den scheepsbouwmeester *F. H. Holthuis*, voor rekening van den heer *van de Stad* te Amsterdam, waarna onmiddellijk het schip is opgehaald voor een ander kofschip, voor rekening van de heeren *Boumy en Comp.* te Rotterdam.

Bij den boekhandelaar *P. de Looze* te Rotterdam is onlangs uitgegeven een werkje, dat zeker in dees oogenblikken de aandacht tot zich zal trekken, namelijk, eene verhandeling over de

lijke longziekte van het rundvee, en de maatregelen en de middelen om dezelve af te weren en te stuiten, opgedragen aan den heer staatsraad gouverneur van Zeeland, door *J. Hertum*, Rijks veearts der eerste klasse te Zierikzee.

— *Z. M.* heeft dezer dagen de volgende octrooijen verleend:
• Een, voor den tijd van tien jaren, aan *W. Richardson*, wonende te Londen, domicilium verkozen hebbende bij *C. C. Uhlenbeck*, te Amsterdam, op de invoering in dit Rijk van eene verbetering in den gang der zak-uurwerken, pendules, horologien enz.; een, voor den tijd van tien jaren, aan *H. A. E. A. Faye*, te Parijs, domicilium gekozen hebbende bij *mr. D. Donker Curtius*, te dezer stede, op de invoering in dit Rijk van van een nieuw scheidkundig middel, om bij het verwerken eene groote uitsparing zoo van verwtstof als van arbeid te verkrijgen, zonder de duurzaamheid en de schoonheid van het werk te benadeelen; een, voor den tijd van tien jaren, aan *G. van Tol*, te Noord-Waddinxveen, op de uitvinding van een nieuwen kaasvorm, en een, voor den tijd van tien jaren aan *K. E. C. van der Plas*, wonende te Brussel, domicilium gekozen hebbende bij *mr. H. Gregoire*, advocaat, op de invoering in dit Rijk en op de verbetering van eene beweegkracht gevende pomp naar een nieuw mechanismus, bestemd tot droogmaking van meeren, polders, vijvers enz.

— De minister van finantien heeft, krachtens art. 13 der wet van den 29sten December 1835, bekend gemaakt, dat de middelprijzen der inlandsche granen, voor het geheele Rijk, over het tijdvak van den 20sten Maart tot en met den 19den April ll., zijn geweest als volgt *per mud*: tarwe *f* 10.33; rogge *f* 6.62; boekweit *f* 5.57; gerst *f* 4.37; haver *f* 2.56½; ongepelde spelt *f* 3.96. Weshalve, volgens art. 1 der opgemelde wet, gedurende de maand Mei eerstkomende, de regten, op den in- en uitvoer van de onderstaande graansoorten, zullen bedragen: *inkomend regt, per mud*: tarwe en gepelde spelt 25 c.; rogge 15 c.; boekweit 30 c.; gerst en mout 50 c.; haver 75 c.; ongepelde spelt 30 c. *Uitvoer, per mud*: tarwe en gepelde spelt 50 c.; rogge 30 c.; het overige vrij.

Volgens de brusselsche bladen zijn de belgische kamers nog niet weder bijeen geroepen, zoodat dezelve niet, gelijk aangekondigd geworden is, op den 2den aanstaanden zullen bijeenkomen. Men dacht dat voor die bijeenkomst de benoeming van den nog in het bewind zijnden minister van justitie zou plaats hebben, ten einde de deel zou kunnen nemen aan de discussien betrekkelijk de nieuwere regterlijke indeeling van Limburg en Luxemburg.

— De kolonel *Chapelier*, een fransch officier, aan den belgischen generaal staf geattacheerd, en directeur der militaire school, is bij besluit van den 17den thans geheel in de belgische dienst overgegaan.

— Het Antwerpsch Handelsblad zegt onderrigt te zijn, dat het gouvernement der Vereenigde Staten op nieuw bij het belgisch bewind aanhoudt om schadevergoeding door den Amerikaanschen handel geleden, ten gevolge van den brand van het entrepôt te Antwerpen in 1830. De jongste reis van den zoon des presidents van Buren stond daarmede in verband, en het Amerikaansch gouvernement zou van het verleenen dier schadevergoeding de sluiting van een handelstraktaat tusschen de beide landen hebben afhankelijk gemaakt, zoodat het belgisch bewind tot de gevraagde opoffering zou moeten komen.

— Uit Dresden wordt van den 18den geschreven, dat de belgische gezant aan het pruisische hof, die sedert het gebeurde met *Skzynecki* derwaarts gekomen was, den 18den, na een verblijf van negen weken te Dresden, naar Berlijn terug gekeerd is, zoodat men de goede verstandhouding tusschen de beide hoven, voor hetsteld hield.

In een schrijven uit Egipte voorkomende in de *Augsburgsche Zeitung* van den 23sten dezer, wordt de beslissing van de zaken in het Oosten als immer meer naderend voorgesteld. De strijd tusschen *Mehemed-ali* en de Porte was slechts een punt van den grooten kampstrijd in het Oosten, maar geenszins het voornaamste. Sedert Indie van het noordwesten bedreigd werd, moest Engeland zoeken zich den kortsten weg naar Indie over Egypte te verzekeren. Daar zulks slechts door eene althans gedeeltelijke onderwerping van *Mehemed-ali* te verkrijgen was; zood strekte ook daarheen Englands pogingen uit. Van daar het handelstraktaat met de Porte, hetwelk men *Mehemed-ali*, als vasal der Porte, noodzaken wilde aan te nemen, niet bedreiging hem aan te vallen zoo hij zich naar hetzelfde niet voegen wilde. De jongste eischen van den britschen consul-generaal *Campbell*, dat de onderkoning Yemen moest rinnen, hadden geen andere strekking dan om hem geheel Arabie te doen verlaten; deze eisch was slechts de voortzetting van het plan, hetwelk met de bezetting van Aden een begin van uitvoering had gekregen. Gaf

Mehemed omtrent dit punt toe, dan zou de derde vordering zijn, om den aanleg van etappen door geheel Egypte toe te staan. *Mehemed-ali* was hiervan bewust; daarom had hij den gedanen eisch afgeslagen en wel op eene wijs, die met de aanneming der uitdaging gelijk stond. *Mehemed-ali* handelde ten volle bewust van zijn toestand. Er moesten maanden verloop en eer 10,000 man Engelsche troepen, 't zij uit Indie, 't zij uit Europa aan de kusten van Syrie of Egypte konden ontschepen, en in dien tijd kon de strijd aan den Tauris zoover gevorderd zijn, dat Rusland moest tusschen beide komen, 't zij om de Porte te beschermen, waarvoor deze zich in zijne armen wierp, 't zij om wraak te nemen over het verbreken van het verdrag van *Hunkiar Iskelessi*, in welk geval de Porte zich geheel in de armen van Engeland zou moeten werpen. Veel zou er van de houding van Frankrijk afhangen, was deze het met Engeland omtrent de Oostersche zaken en de te nemen maatregelen volkomen eens, dan was *Mehemed-ali* bijna zeker verloren. Hij zou echter niet dan voor geweld bukken en zich door geege bedenkingen omtrent dat gevaar voor den algemeenen vrede laten verwarden; dewijl eene verwickeling van de zaken in Europa, voor hem niet dan voordeelig kon zijn.

Het Britsche Lagerhuis heeft zich in de laatste dagen bijna uitsluitend met het ontwerp van wet betreffende de kolonie Jamaica bezig gehouden, volgens hetwelk de Tweede Kamer der vertegenwoordigers aldaar, gedurende den tijd van vijf jaren, in hare werkzaamheden zou worden geschorst, en de koloniale wetgeving aan den Gouverneur en een hem toegevoegden Raad zijn opgedragen. Dit ontwerp houdt de tolken der verschillende partijen levendig bezig, daar de tegenstanders van het Ministerie het plan als eene inbreuk op de aloude Constitutie van Jamaica aanmerken, terwijl de ministerie bladen beweren dat het een onvermijdelijke maatregel is, naardien genoemde Vertegenwoordigende Kamer zelve geweigerd heeft bijeen te komen, zoo lang de wet op de gevangenis, die door het Engelsch Parlement is goedgekeurd, niet ingetrokken zal wezen.

Sir *R. Peel* is een der eerste sprekers over dit voorstel geweest, en betoonde zich niet ongenegen om in de hoofzaak toe te stemmen, mits de schorsing niet stellig op vijf jaren bepaald wierd, maar slechts zoo lang duren zou als de omstandigheden zulks zouden vorderen. Hij wilde dat de Hooze Regering de wet op de gevangenis handhaafde, maar hijs ook andere pogingen aanwendde om de wederspanning tusschen de Kamer en de Regering te brengen. Hij herhaft zeide die spreker, dat hij deze zaak als eene partijkwestie wilde aangemerkt hebben.

Vervolgens heeft de heer *Burge*, als agent van Jamaica, en den volgenden dag de heer *Mereweather*, als gevolmachtigde der groot-eigenaars in die Kolonie, verscheidene uren achtereen voor de balie van het Huis gesproken, om de bezwaren hunner lastgevers tegen de voorgestelde wet te ontwikkelen, die daarop ten tweedemaal gelezen is, om naderhand in comité behandeld te worden.

— Uit New-Orleans wordt geschreven, dat naar al de Noord-Amerikaansche havens geheime orders tot uitrusting van schepen gezonden waren, en maatregelen genomen om de zeemagt der Vereenigde Staten binnen kort op de zuidelijke kusten bijeen te brengen. Een verlof hoegenaamd werd aan zee-officieren verleend, en diegenen welke met verlof afwezig waren, moesten naar hunne schepen terugkeeren. Uit dit alles maakte men op, dat de goede verstandhouding tusschen de Staten en eenige andere mogende op het punt stond van verbroken te worden, maar was het Spanje of zulks Engeland, Rusland of Mexiko gold. Met het laatst gemelde bestaan geschillen wegens schadevergoedingen, die door de Noord-Amerikaansche kooplieden geëischt worden, en met Rusland over de landstreek op de westkust van Amerika. Dit laatste geschil heeft reeds twaalf jaren geduurd, maar is nu tot eene verontrustende hoogte geklommen, daar alle diplomatieke onderhandelingen geene uitkomst hebben kunnen te weeg brengen, terwijl de handel daaronder zeer veel lijdt.

— De Londensche dagbladen deelen het besluit mede van het *Graham*-comité, voor de architecten die willen mededelen naar het vervaardigen van een plan voor de te bouwen beurs te Londen. De beurs zal eene ruimte beslaan van 20,000 voeten, waarvan 7000 eene open plaats zullen vormen; op het overige de ruimte zullen gebouwen worden opgericht, die behalve de nootdige gemakken, 41 kamers zullen bevatten; het grootste der gebouwen zal eene zaal zijn van 125 voeten lang en 40 breed. Het plan moet naar de griekesche, de romeinsche of italiaansche bouwde worden ontworpen. Aan den vervaardiger van het best gekeurde ontwerp zal eene premie van 300 p. st. (*f* 3,600) worden geschonken; aan dien van de daarop volgende tekening 200 p. st., en voor de derde tekening 100 p. st. Wanneer de vervaardiger van het best gekeurde ontwerp niet met de uitvoering wordt belast, en naar hetzelfde de bouw toch geregeld wordt, dan zal hij eene schadevergoeding van 500 p. st. ontvangen.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — De Leipziger Paaschmiscatalogus van dit jaar, welke in het begin dezer maand verschenen is, is niet minder dan 21 bladen druks groot, de meeste werken werden geleverd door de volgende Duitsche boekhandelhuizen: **BASSE 69; COTTA 66; MANZ 55; ARNOLD 30; HESZ 50; REIMER 43; KOLLMANN 39 en FLEISCHER 37.** — Te **Berlijn** tracht men thans ook eene schildergalerij met stukken van levende meesters tot stand te brengen. Daartoe zal onder goedkeuring des konings, van de opbrengst der jaarlijksche tentoonstellingen, eene som van 4000 Thlr. voor den aankoop van stukken afgezonderd worden.

ZWEDEN. — Te **Upsal** is dezer dagen het laatst overgebleven kind van **LINNEAUS**, zijnde eene dochter **LOUISE** geheeten, in den ouderdom van 90 jaren overleden. Deze dochter schijnt nimmer gehuwd te zijn geweest; zij liet een aanzienlijk vermogen na, dat naar een zijdelingschap is overgeng.

AMERIKA. — Een Fransche reisgids door zijne werken over de natuurkundige wetenschappen en zijne reizen onder de Indianen van **Noord-Amerika**, de graaf **VAN CASTELLANE**, heeft aan het fransch gouvernement het voorstel gedaan, om onder deszelfs goedkeuring en ondersteuning, eene reis te ondernemen door het vaste land van **Noord-Amerika**, door de nog onbekende streken die zich van het meer **Venepec** tot aan de **Stille Zuidzee** uitbreiden, welke kusten hij vervolgens zuidwaarts zou langs trekken en tevens het binnenland van **Californië** en **Texas** bezoeken. Deze reis werd van veel belang geacht voor de uitbreiding der geographische kennis dier streken, zooals ook voor die der natuurlijke wetenschappen.

FRANKRIJK. — Het Instituut en het Bureau der lengten hebben dezer dagen weder een hanner medeliden verloren, te weten: den sterrekundige **LERRANDE DE LALANDE**, een neef van den beroemden sterrekundige van dien naam. — De Akademie van Opschriften en Letteren heeft in de vorige week de keus gedaan van vier brittenlandsche correspondenten; zijnde hare keus gevallen op de heeren **L. IDLER**, te **Berlijn**, **WILKER**, te **Bonn**; **GRIMM**, te **Stuttgart**, en **GEIL** te **Leyden**. — *La France musicale* vermeldt dat door den heder **SPONTINI** eerstdaags een door hem te **Rome** vervaardigd werk over kerkmuziek zal uitgegeven worden, 't welk onder de beoefenaars der toonkunst veel opzien zal baren. Het handschrift bevond zich in handen van den Paus. Het werk zou in het fransch, duitseh en italiaansch verschijnen.

NAMUR. — Uit **Utrecht** wordt bericht dat aan den heder **VAN HERS** een gouden erepenning is toegekend, welke hij in het jaar 1829, even voor het uitbreken der Belgische omwenteling, als schrijver eener verhandeling over het staatkundig stelsel der gemeenten in Nederland, door de Koninklijke akademie van wetenschappen en letteren aldaar, was bekroond geworden. Op die gouden medaille prijkt nog, even als voorheen, het horstbeeld van **Z. M. onzer geëerbiedigden Koning**, en geenszins dat van Vorst **Leopold**. De titel alleen heeft men in het omschrift veranderd, en in den geest der omwentelingsgezinden gewijzigd, daar niet **WILLEM I. Koning der Nederlanden**, maar **WILLEM I. Koning der Nederlanders**, in hetzelfde gelezen wordt. — Uit de jongste berigten uit **Batavia** blijkt, dat het **Z. Exc.** den Gouverneur-Generaal behaagd heeft, den **Baron W. R. VAN HOEVALL**, Theol. Doct., Predikant bij de Hervormde gemeente te **Batavia**, behoudens de voortdurende waarneming van zijnen predikdienst, te benoemen tot geschiedschrijver van *Nederlandsche Indië*, en hem als zoodanig te stellen in de plaats van den heder **DE BUNENZORG**. — Uit **Utrecht** verhoort men dat de heder **A. VAN GOUDOEVER**, beide ieder van onderscheidene zoo buitenlandsche als binnenlandsche genootschappen, onlangs zijn verkozen tot correspondenten van het *Thüringisch-Sachsische Verein für Erforschung des Vaterländischen Altherthums und Erhaltung seiner Denkmale*, te **Halle** en te **Berlijn**.

MOERBEZIENBOOM.

(Vervolg en slot van No. 100.)

Heggen van Moerbeziënboomen.

Om eene goede heg van Moerbeziënboomen aan te leggen, neemt men twee of driejarig plantsoen, plant hetzelfde in eene groeve of

vore, welke men daartoe vooraf heeft bereid, op eenen afstand van twee palmen.

Men sijdt de stammetjes af op 4 à 5 duim van den grond; men laat aan elk stammetje twee uitspruitsels, een aan weerszijden, en breekt alle de zijdelingsche knoppen af; op deze wijze zal elk stammetje in het eerste jaar twee forsche loten maken.

In het volgende voorjaar snijdt men van elk boompje, van den zelfden kant een der twee takjes af, op de hoogte van ongeveer een palm, zoodanig, dat alsdan alle de stammetjes welk de heg uitmaken ieder een afgesneden tak zullen hebben aan denzelfden kant en insgelijks aan de tegenovergestelde zijde elk een geheel tak.

Deze geheele takken buigt men horizontaal neder, aan allen dezelfde opvolgende rigting gevende, en men bindt dezelve met eene bies tegen de afgesneden takjes, in dier voege dat deze takken eene enkele lijn uitmaken, nagenoeg evenwijdig met den grond.

In het voorjaar, bij den aanvang van het derde jaar, zullen de nedergebogene takken veelvuldige loten schieten, welke men naar alle zijden moet rigten, om de heg welgevuld te maken.

In het begin van hetzelfde jaar snoeit men de jonge heg af op 15 à 20 duim van den grond, zonder die in dit jaar nog van blad te berooven.

Indien er stammen mogten dood gaan, zal men derzelver plaats aanvullen, door eenen jongen tak van den naast bijstaanden boom in den grond neder te buigen; het topeinde van dit aflegsel zal een nieuwen stam geven, die men op dezelfde wijze als de moerbeziënplant behandelt.

Het snoeijen der Boomen.

Hoewel het moeilijk is, duidelijk te beschrijven hoe men de moerbeziën-boomen moet snoeijen, worden hieromtrent nothans eenige hoofdregelen aanbevolen.

Men draagt zorg, alle boomen, zoowel die op struiken en heggen zijn aangekweekt, als de hoofdstammige, te snoeijen, dadelijk nadat men dezelve van het blad beroofd heeft; men moet alsdan:

- 1°. Den boom zuiveren van alle doode takken, of die, welke bij het plukken zijn beschadigd.
- 2°. De zwakke takjes wegsnijden.
- 3°. De al te welig groeiende inkorten.
- 4°. Den boom beletten, om al te hoog en te wijd uit te groeijen.
- 5°. De takken, die de boomen beletten eene ronde kruin te maken, of die te veel nederhaugen afsnijden.

Voor al wanneer de boom jong is, moet het snoeijen strekken, om de groeiacht der benedenste takken te bevorderen en de hooge niet te sterk te laten doorschieten.

Om wel te slagen in dit werk, moet men eene vaste hand hebben en een scherp mes, ten einde den boom niet te kwetsen, hetgeen altijd schadelijk is.

Men kan hiertoe niet genoegzaam bevelen het snoeiwerktuig te gebruiken hiervooren is gesproken.

By het afsnijden der takken; moet men zorgen, eene zuivere snede te maken en deze, bij groote boomen en struiken, te dekken met boogrand.

Een goede, welgevoerde boom, die acht jaren in den boomgaard heeft gestaan, zal 50 Ned. Ponden blad kunnen opleveren.

Gronden, welke voor den Moerbeziënboom geschikt zijn.

De moerbeziënboom kan in alle gronden groeijen, evenwel kwijnt dezelve in het zand.

Hij groeit langzaam op vaste kleiachtigen bodem, maar gewent zich daaraan met den tijd, en kan er lang duren.

De geschikste grond tot de kweekerij dezer boomsoort, is een zwavelachtige, aangeslibde kleigrond, welke geen mest behoeft.

In de tweede plaats komt ligt roggeland met mest.

In de derde, gemengd zand en leemgrond met mest; en Eindelijk, in de vierde plaats, zandgrond met veel mest.

Mest.

Om goeden mest te maken, neemt men drie zesde plantaardige zelfstandigheden, een zesde gewonen mest, waaronder, des verkiezende, een weinig kalk kan worden gemengd, twee zesde bouw-aarde.

Moerbeziënboomen van de Philippijnsche Eilanden (Multicaulis).

Te **Utrecht** heeft men deze belangrijke soort beginnen te kweeken, met vrij goed gevolg; dewijl dezelve echter des winters met veel zorg voor de koude moet worden bewaard, wil men voor alsnog niet stellig beslissen, of zoodanig de voorkeur verdient, dat men ze in het groot zal behooren aan te kweeken.

De *Multicaulis* teelt zeer gemakkelijk voort; hetzij door afleggers, hetzij vooral door stekken; hij heeft een breed en malsch blad, hetwelk de zijderups gaarne eet.

Indien men niet te vreezen had, dezen boom in den koude winter te zullen verliezen, is het nauwelijks te betwijfelen, of men zou daaraan in Nederland, even als elders, boven alle andere soorten de voorkeur geven.

Even als de andere moerbeziënboomen, moet men deze snoeijen dadelijk nadat het blad is geplukt; maar dewijl hij door middel van stekken voortgeplant wordt, moet men vooral zorgen, om de af-

gesneden takjes niet weg te werpen, maar dezelve in meerdere stukjes verdeelen en planten, de stukjes welker hout reeds eenige vastheid heeft bekomen, zullen niet missen van uit te loopen. Men moet deze stukjes voor de zonnestralen beschutten, tot dezelve wortels hebben gemaakt.

Bij het naderen van den winter, maakt men kleine groeven tusschen de rijen, buigt de boompjes plat tegen den grond en doet dezelve daarna met aarde en mest, of liever met droog blad, bedekken. Men heeft te Utrecht, dezen moerbezienboom ook met goed gevolg overgehouden, door denzelfden voor den winter op te nemen en te bewaren op een plaats, waar hij voor strenge koude beveiligd was.

Ter AMSTERDAMSCHER BEURS van gisteren (26 April) waren genoteerd: Ned. 2 1/2 pCt. 56 1/2; dito 5 pCt. 101 elf zestiende; Kans. bill. 27 1/4; Amort. Synd. 9 1/2; dertien zestiende; dito 8 1/2 pCt. 79 elf zestiende; 3/4; Handel. 180 1/4; O. Indie 98 dertien zestiende; Ardons 16 elf zestiende; oude Russen 105 1/2; Metaal. 102 elf zestiende, 7/8.

De Ondergeteekende, Eigenaar geworden zijnde van het alom bekende LOGEMENT DE DRUIF, op de Havenmarkt te Breda, Wijk G, No. 306, hetwelk door hem zal betrokken worden met 40 Meubelen staande, recommandeert zich in de gunst en toegenegenheid van HERREN REIZIGERS en andere PERSONEN. Op eene prompte en civiele bediening kan men rekenen. Breda, den 27. April 1839. I. GOOSSEN.

K O E P O K S T O F

TE BEKOMEN BIJ

E. A. VERLECH,

Stads Heek- en Vroedmeester te Breda.

JOSEPH TOUSEUL, PARAPLUI-MAKER, wonende in de Brugstraat, heeft de eer te berichten, dat hij een zeer groot ASSORTIMENT PARASOLS heeft voor zeer cijele Prijzen.

K E N N I S G E V I N G.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD 's Hertogenbosch, gelet op Nr. 105 besluit van den 30sten November 1837, n. 4, houdende machtiging op het stedelijk bestuur, tot het openen eener Loterij van voortbrengselen van Schilder- en Beeldhouw-kunst, door de zelve meesters, waarvan de tentoonstelling in den loop dezes jaars binnen deze stad zal plaats hebben; brengen ter kennis van het algemeen, dat de trekking van bedoelde Loterij geschiedt zal in de maand Augustus aanstaande; zullende de Lijsten van Inteekening, benevens het plan dier Loterij, door Burgemeester en Wethouders voornemens, bij de ingezetenen worden rondgezonden, en tot hetzelfde einde ter Secretarissen van de voornaamste Steden des Rijks, voorhanden zijn.

's Hertogenbosch, den 6 April 1839.

Burgemeester en Wethouders voornemd,
A. G. VERHEYEN,

Ter ordonnantie van dezelve,
G. M. VAN DER VEN.

Voor het Rege-

AMORTISATIE SYNDICAAT

EERSTE BEZORGER

Administratie der Domeinen, Wegen, Kaarten, enz.
Provincie Noord-Brabant. AGENTSCHAP BREDA.

PUBLIEKE VERKOOPING

VAN ORGAANDE

EIKEN BOOMEN,

EIKEN DUNZEL, DORRE BOOMSTAMMEN,

BRANDHOUT, MUTZAARD ENZ.

in het Liesbosch en verdere Domeiniale Plantsoenen.

De AGENT van het Domein te Breda, als daartoe geautoriseerd, zal op Maandag den 29. April 1839, 's morgens precies om 10 ure, ten huize en herberge van PIETER DIELEMANS, in de Bloem-straat te Princenhage, ten overstaan van den Notaris Mr. F. R. VAN NAESSEN, residentie te Breda, publiek verkoopen:

TE WEFEN:

1. In het Liesbosch onder 's Princenhage.

27 KAVELN. Op Saam staande EIKEN BOOMEN, in het perk der Koelengat.

1 KAVEL. EIKEN BOOMPJES of DUNZEL, in het perk der Lisdenheng.

18 ——— EIKEN BOOMSTAMMEN, BRANDHOUT, SNOEITAKKEN, SNOEIMUTZAARD, enz., staande en liggende in en bij het Liesbosch.

Op het Speelhuis in den Polder van Belcrum.

2 KAVELN. EIKEN MUTZAARD.

In het Perk het Valkenberg te Breda.

Den oud dubbeld HEK met IJzerwerk.

VOORTS:

3 KAVELN. LIPEN en EIKEN SNOEIMUTZAARD, liggende aan den Grooten Weg der 1ste Klasse n. 3, als:

1. KAVEL van het begin van 's Rijks beplanting aan de zuidzijde van het oud Maasje tot gemeld Maasje.

2. — van daar tot den Nieuwendijk te Emmickhoven.

3. — van Emmickhoven tot het Vaer te Speemijk.

2 ——— BEUKEN en SNOEIMUTZAARD, liggende aan den Grooten Weg n. 3, als:

1. KAVEL van de Herberg de Rosdam te Princenhage tot Rijsbergen.

2. — van Rijsbergen tot de Limieten der Provincie Antwerpen.

En 1 KAVEL, EIKEN BEUKEN en POPULIEREN, dito, liggende aan den Grooten Weg n. 3, te Houten onder Gilze, alles breeder bij Notatien omschreven.

De Konditien van Verkoop liggen ter lezing ten Kantore van den AGENT terwijl bij de Domein beambten nadere informatien en aanwijzing te bekomen is.

De Agent voornemd,

M. SMITS.

V E R P A C H T I N G

van ruim 100 Bunders extra beste

H O O F - E N W E I L A N D E N.

Op Donderdag den 16. Mei 1839, des voormiddags 11 ure, zal, op het Foldershuis van den Prikwaard, gelegen onder Almkerk, ten overstaan van den Notaris D. MIDDELKOPF, residentie te Dusseldorp, de paccelen worden Verpacht:

1. De paccelen HOOFT- en WEILANDEN van den Hoogomkaden Polder der Hooft- en Weilandpolder, gelegen bij Krijfhoek.

Informatie te verkrijgen ten Kantore van den Koninkliken G. G. HOOFT, te Dorrecht, alsmede bij den Opziener J. VAN DER GEL, op de Prikwaard, die daags vóór en op den morgen van de Verpachting aanwijzing zal doen.

S N E L V A R E N D E S T O O M B O O T E N

W I L L E M D E E E R S T E

K O N I N G I N D E R N I D E R L A N D E N.

Beide met Machines van lage draaiing.

Varende in het Beart-voet tusschen NIEMEGEN en ROTTERDAM, vice versa.

Van NIEMEGEN naar ROTTERDAM om 's DAGS

allerdagen, 's morgens ten 7 ure 's ocht.

Van ROTTERDAM naar NIEMEGEN

alle dagen, 's morgens ten 7 ure 's ocht.

Zullende bij aankomst te Rotterdam eenen zeer geschikt DILIGENTIE gefereerd worden tot de Residentie van 's Hage te overbrengen, terwijl 's morgens ten 7 ure 's ocht. Tj. L. S. T. de Vries, te Breda, te 's Hage, eene DILIGENTIE zal afbrengen zullende vóór het vertrek der STOOMBOOT te Rotterdam aan te komen.

S T O O M - T A C T

V A R E N D E T U S S C H E N

M I D D E L B U R G E N N R O T T E R D A M

APRIL en MEI 1839

Van Middelburg. Van Rotterdam.

Dinsdag 30	's morg. 5	Woensdag	7
Vrijdag 3	" 6	Donnerdag	9
Zondag 5	" 8	Vrijdag	11

NB. De overvaart op de mel een zeer goede Afvaartdagen is, wegens Strooms-Tegeenscheit, aan Middelburg duur dan op de overige.